

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κωνσταντίνου Ν. Μπουρμπάκη

με θέμα

***Μορφολογική Αποκατάσταση της Ενετικής Έπαυλης
Κατωχωρίου, Δ.Δ. Κεραμειών***

***Morphological Restoration of the Venetian Mansion in
Katochori, Keramia***

**Τετάρτη 17 Οκτωβρίου 2018, 4:00 μ.μ.
Αίθουσα μεταπτυχιακών, Κτίριο Κ4, Πολυτεχνειούπολη**

Εξεταστική Επιτροπή

Κωτσάκη Αμαλία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (επιβλέπουσα)
Μαραβελάκη Παγώνα – Νόνη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Σταυρουλάκη Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια

Περίληψη

Η Ενετική έπαυλη που βρίσκεται στον οικισμό Κατωχώρι των Κεραμειών Ν. Χανίων, αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα φεουδαρχικής κατοικίας της υπαίθρου. Είναι μέρος ενός ξεχωριστού συγκροτήματος κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής το οποίο αποτελείται από μία επιβλητική διώροφη έπαυλη, καθώς και δύο ναούς. Το σύνολο των μνημείων χρονολογούνται στην περίοδο της ύστερης Ενετοκρατίας - τέλη 16ου αρχές 17ου αιώνα. Η στρατηγική θέση και ο χαρακτήρας τους δηλώνουν, ότι την εποχή της ενετοκρατίας αποτελούσαν το επίκεντρο της διοίκησης και των θρησκευτικών εκδηλώσεων για την ευρύτερη περιοχή των Κεραμειών. Σήμερα, οι δύο ναοί έχουν πλήρως αποκατασταθεί στην αρχική τους μορφή, σε αντίθεση με την έπαυλη, η οποία παραμένει σε ερειπιώδη κατάσταση με εμφανή τον κίνδυνο της ολικής κατάρρευσης.

Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση πρότασης μορφολογικής αποκατάστασης της ενετικής έπαυλης. Για να επιτευχθεί αυτό η εργασία διαρθρώνεται στα ακόλουθα επιμέρους τμήματα. Στο πρώτο κεφάλαιο διερευνάται το ιστορικό πλαίσιο, στο οποίο εντάσσεται το μνημείο με έμφαση στη δομή του φεουδαρχικού συστήματος και των κοινωνικών τάξεων που το αντιπροσώπευαν. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην αρχιτεκτονική της ύστερης ενετοκρατίας και των συνθηκών της διαμόρφωσης των μορφολογικών και τυπολογικών στοιχείων της εποχής στην Κρήτη. Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται η ενετική έπαυλη ως ιστορικό μνημείο καθώς και ο περιβάλλοντας χώρος της με τα κτίσματα που περιβάλλει. Στο τέταρτο κεφάλαιο μέσω της έρευνας πεδίου αποτυπώνεται η υπάρχουσα κατάσταση της έπαυλης και πραγματοποιείται ανάλυση των βασικών δομικών και μορφολογικών στοιχείων της, καθώς και της σύγκρισης αυτών με αντίστοιχου τύπου και εποχής κατασκευών. Παράλληλα, καταγράφηκαν οι μεταγενέστερες επεμβάσεις που έλαβαν χώρα στο μνημείο. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται έκθεση της φαινόμενης παθολογίας του μνημείου, ώστε να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη στερέωση, ενίσχυση και αποκατάσταση της δομής του. Στο έκτο κεφάλαιο εξετάζεται το πλαίσιο των κατευθυντήριων αρχών, που διέπουν την πρόταση της μορφολογικής αποκατάστασης. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η πρόταση της μορφολογικής αποκατάστασης, η οποία βασίστηκε στα στοιχεία που σώζονται στο μνημείο και από τη συγκριτική μέθοδο. Στο έβδομο κεφάλαιο γίνεται δομοστατική ανάλυση της κατασκευής χρησιμοποιώντας τη μέθοδο πεπερασμένων στοιχείων, ώστε να αναδειχθούν τα τρωτά σημεία τα οποία μπορούν να υποστούν βλάβη. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται ο βαθμός και ο τρόπος ενίσχυσης, ο οποίος καθορίστηκε και από τα αποτελέσματα της σεισμικής απόκρισης της κατασκευής. Στο όγδοο κεφάλαιο αναγνωρίζεται, ότι η ένταξη του μνημείου σε χρηματοδοτούμενο ευρωπαϊκό πρόγραμμα αποτελεί την κύρια πηγή που δίνει προοπτικές αποκατάστασης και ανάδειξης του μνημείου. Για το λόγο αυτό προτείνεται σχέδιο ανάδειξης και αξιοποίησης αυτής, σύμφωνα και με τις προϋποθέσεις που ορίζει το νέο μοντέλο ανάπτυξης για την Κρήτη το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Τέλος, στο ένατο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στα συμπεράσματα που πηγάζουν από την εκπόνηση της παρούσας πρότασης.

Αναγνωρίζοντας τις μεταγενέστερες επεμβάσεις που έλαβαν χώρα στο μνημείο, έγινε προσπάθεια απόδοσης της αρχικής μορφής που είχε η έπαυλη κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας. Η επιλογή της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου γίνεται, καθώς σε συνδυασμό με τους δύο ήδη αποκατεστημένους παρακείμενους ναούς δύναται να αποδοθεί ως συγκρότημα κοσμικής και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, όπως αυτό διαμορφώθηκε από τις συνθήκες, το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο κατά την ύστερη ενετοκρατία στην κρητική ύπαιθρο.

Abstract

The Venetian villa, located in Katochori, Keramia, is a typical example of a feudal residence of the late Venetian era and is distinguished by its elaborate construction. The aim of this thesis is to submit a proposal for the morphological restoration of the monument by defying the basic questions posed by the theory of conservation and the restoration of an architectural work. Acknowledging the subsequent interventions that took place in the monument, an attempt was made to redeem the original form of the villa during the Venetian period, since in combination with the two adjoining temples, it can be attributed as a complex of secular and ecclesiastical architecture of the Cretan countryside. In this way, it is highlighted the uniqueness of the complex in Greece's area and it is emphasized that the restoration of the villa is an imperative need for the further enhancement of the cultural heritage of the wider region.